

DBC Årsberetning 2011

DBC 2012

Indhold

Det ny DBC.....	3
Det nye metadatarparadigme.....	3
Det ny systemparadigme.....	4
DBC's virksomhed i 2012.....	4
Udvikling i partnerskaber.....	4
Den bibliografiske udvikling.....	5
Den systemmæssige udvikling.....	6
Udviklingsmetode.....	7
De nationale produkter.....	7
DanBib generelt.....	7
DanBib udvikling 2011.....	8
Bibliotek.dk udvikling 2011.....	9
Services.....	9
Palles Gavebod.....	9
Standardisering.....	9
Øvrige produkter.....	10
Dialog med bibliotekerne.....	14
Årshjulsaktiviteter.....	14
Dialog med foreninger, biblioteker mv.....	14
Aktiv kundekontakt.....	14
Indlæg på konferencer mv.....	14
Internationalt arbejde.....	15
DBC's sociale ansvar.....	15
Miljøhensyn.....	16
Nøgletal.....	17
Nationalbibliografisk produktion.....	17
Brugen af DanBib og bibliotek.dk.....	18
DBC's regnskab.....	18

Indledning

Bibliotekssektoren står over for store udfordringer. Den omfattende digitalisering af information og kulturarv stiller krav til nytænkning af bibliotekernes rolle i samfundet. Borgernes informations- og kulturvaner ændrer sig radikalt i takt med digitaliseringen, nye kommunikationsplatforme og mobile teknologier.

For at møde morgendagens udfordringer udvikler bibliotekerne nye måder at formidle på, nye samarbejdsformer, nye organisations- og forretningsmodeller og indgår i nye partnerskaber. Danskernes Digitale Bibliotek er på dagsordenen. DBC's mål er - gennem vores Open Library Strategy og via bibliotekernes udviklingsfællesskab TING - at støtte bibliotekerne i denne udviklingsproces, og DBC forventer at blive en af hovedkræfterne bag morgendagens nationale bibliotekstilbud til borgerne.

Det ny DBC

I 2011 trådte Gyldendal og Københavns Kommune ud af DBC's ejerkreds, der således nu består af KL og Staten, som også er opdragsgivere i det kommende nationale projekt, Danskernes Digitale Bibliotek.

Kernen i DBC's virksomhed er den bibliografiske og systemmæssig infrastruktur, DanBib og bibliotek.dk, som DBC driver og udvikler for bibliotekerne. Sammen med den nationalbibliografiske og biblioteksrettede katalogisering udgør de hovedhjørnestenene i DBC's nationale opgaver.

Det nye metadataparadigme

Bibliotekerne har øget fokus på formidling via nettet. Transformationen mod digital betjening af brugerne med download og streaming tjenester på nettet må forventes at medføre nogle tjenester med indholdsmængder, der er for omfattende til at registrere gennem den traditionelle Bibliotekskatalogisering. For at imødekomme de nye udfordringer i bibliotekernes samlede formidling af fysiske og digitale værker har DBC etableret en databrønd, hvortil der indsamles, struktureres, homogeniseres og relationeres mange forskellige typer af metadata til berigelse og supplerende af traditionelle katalogiseringer.

Hidtil har brønden alene understøttet formidling på lokalt niveau. Med migreringen af bibliotek.dk til brøndteknologi vil det være muligt at udnytte brøndens muligheder på nationalt niveau. Dette fordrer imidlertid, at opgaven med at indsamle, bearbejde og vedligeholde de mange typer af metadata forankres på nationalt niveau.

DBC har i 2011 under overskriften 'Det nye metadataparadigme' arbejdet på at anskue produktet Bibliotekskatalogisering på en ny måde, hvor produktet ud over DBC's egne registreringer også omfatter indsamling af metadata fra biblioteksrelevante digitale kilder, fx musik, film, e-bøger mv. Ved at udvide bibliotekskatalogisering med denne fremtidsrettede metadataindsamling sikres bibliotekerne grundlaget for morgendagens formidlingsaktiviteter

gennem en solidarisk finansiering. DBC arbejder på, at udviklingen af Bibliotekskatalogisering holdes indenfor produktets nuværende økonomiske rammer.

Det ny systemparadigme

DBC har ud fra Open Library Strategy de sidste par år arbejdet på en migrering af sine store forretningssystemer til open source og en serviceorienteret arkitektur. DBC er medlem af bibliotekernes udviklingsfællesskab, TING Concept Community, og den open source udvikling, der er resultatet af Open Library Strategy og konkret af migrationen af DanBib og bibliotek.dk, leveres tilbage til dette fællesskab. Dermed følger DBC det nye systemparadigme i den offentlige sektor. Disse rammebetingelser muliggør at systemkomponenter kan genbruges og integreres i andre systemer. Fordelen for den offentlige sektor er derfor flere muligheder, deling af ressourcer, mindre parallel udvikling, større effektivitet og bedre lønsomhed.

DBC's virksomhed i 2012

Udvikling i partnerskaber

DBC udvikler i partnerskaber og leverer videnprodukter og -løsninger beriget gennem disse partnerskaber til biblioteker, øvrige kulturinstitutioner og andre videnbaserede virksomheder, der efterspørger vores services. I 2011 havde DBC fokus på flg. partnerskaber:

TING – Ting.Concept.Community

DBC's engagement i TING er omfattende. Aktiviteterne omfatter deltagelse i komunitiets faglige og generelle aktiviteter samt den konkrete udvikling og deling af software og udviklingsresultater.

Det var i 2011, at TING for alvor fik markeret sin levedygtighed gennem overgangen fra konsortium til community og gennem en omfattende opbakning fra biblioteker og leverandører tydeliggjorde udviklingskraften og selve modellen. DBC har i 2011 været engageret i mobiludvikling, Drupaludvikling, brøndudvikling, spørgetjenesteplatform, mv. og har dér både bidraget med udvikling og anden form for engagement i de teams, der udgør rammerne for TING. <http://ting.dk/>

Disse udviklingsresultater kommer det samlede biblioteksvæsen til gode. DBC udvikler og publicerer i TING software under Open Source i overensstemmelse med de værdier, som komunitiet bygger på.

DBC har fra starten lagt afgørende vægt på, at TING udgør en helt ny form for samarbejde. Strukturen i komunitiet er baseret på netværksdannelse, og de institutioner, der finansierer og lægger ressourcer i udviklingen, har også indflydelsen. Samtidig er det helt afgørende, at alle aktiviteterne bindes sammen af et fælles værdigrundlag, der fremmer deling, samarbejde og udvikling. TING er således et moderne bud på en mere generel samarbejds- og innovationsmodel inden for det offentlige, der også muliggør privat deltagelse. <http://ting.dk/content/code-conduct>

Det Danske Filminstitut

DBC har haft et mangeårigt partnerskab med Det Danske Filminstitut, hvor vi sammen med Norgesfilm har opbygget den bibliografiske og systemmæssige infrastruktur i Filmstriben til formidling af Filminstitutts kortfilm & dokumentarfilm suppleret med kvalitetsspillemfilm fra andre leverandører til biblioteker, skoler og andre offentlige institutioner. Filmstriben er i 2011 blevet tilført flere film og derved opnået at få flere institutionskunder.

Index data

Index Data, et dansk-amerikansk firma med kernekompetence i søgesystemer, har været strategisk partner og underleverandør til DBC i mange år. I 2011 er der etableret et strategisk samarbejde omkring og udvikling af "universal search" som en søgemaskine, der muliggør søgning i mange eksterne kilder samtidigt.

Inlead

Inlead er en digital kommunikationsvirksomhed, der sælger produkter og ydelser til arkiver, biblioteker og museer. Inlead er pt. den største leverandør af discovery systemer i Danmark med ønske om at ekspandere til Norden.

InLead har i 2011 indgået et leverancepartnerskab med DBC, hvor udvalgte DBC services supplerer de produkter, som Inlead sælger.

Den bibliografiske udvikling

Det nye metadataparadigme betyder, at DBC har strategisk fokus. Derfor er der sat en række udviklingsprojekter i gang, der som mål har at kvalificere borgerens adgang til information, viden og oplevelser.

Tillægsaftale til Nationalbibliografiaftalen

I 2011 indgik den daværende Styrelse for Bibliotek og Medier og DBC en tillægsaftale til Nationalbibliografiaftalen til regulering af optagelsen af netdokumenter i Nationalbibliografien. Med aftalen inkluderes flere materialetyper i Nationalbibliografien, fx sidestilles indeksering af elektroniske og fysiske tidsskrifter. På nogle områder er aftalens intention qua nettets natur ikke fuldstændig optagelse men derimod repræsentativ optagelse. Læs mere om tillægsaftalen på Kulturstyrelsens hjemmeside: <http://www.bibliotekogmedier.dk/biblioteksomraadet/nationale-ordninger/nationalbibliografien/nationalbibliografisk-aftale/>

Bibliografiske udviklingsprojekter

DBC har i 2011 arbejdet med en ny model for autoritetsdata, fx vedtagne navneformer, hvor disse fjernes fra de bibliografiske poster og optræder i separate autoritetsposter med referencer mellem disse og de bibliografiske poster. Som pilotområde for implementering af den nye model er valgt navneformer, og den nye model forventes implementeret i løbet af første halvår 2012. Modellen implementeres foreløbig internt på DBC. Ved ekstern efterspørgsel vil vi implementere den i DBC's produkter i dialog med interessenterne. I 2011

har DBC igangsat forberedelser til at indgå i det internationale VIAF (Virtual International Authority File) - et samarbejde om udveksling af autoritetsdata.

Linked open data er et varmt emne. DBC har i 2011 opbygget viden på området og arbejdet på at stille nationalbibliografiske data til rådighed i form af linked open data. Forventningen er at linked open data publicering af nationalbibliografiske data vil være i drift i løbet af første halvår 2012.

RDA (Resource Description and Access), som er afløseren for de bredt anvendte katalogiseringsregler AACRII, er publiceret og har været testet i USA. DBC har i 2011 i samarbejde med den daværende Styrelse for Bibliotek og Medier gennemført et indledende analysearbejde af behov for afklaringer for at kunne træffe beslutning om evt. indførelse af RDA i Danmark. Der er nu nedsat en arbejdsgruppe under Bibliografisk Råd, der har til opgave at tilvejebringe et egentligt beslutningsgrundlag vedrørende RDA.

DBC anvender DKABM-formatet til dataudveksling mellem arkiver, biblioteker og museer i databrønden og har i 2011 stillet forslag til justeringer af formatet. Det har ført til en revision af DKABM, og DBC har implementeret den nye version i databrønden.

Ny datamodel i brønden

DBC har i 2011 fastlagt en ny datamodel for brønden. Udarbejdelsen af modellen er foranlediget af DanBib's og bibliotek.dk's migrering til brøndteknologi. Implementeringen af modellen i databrønden blev påbegyndt i 2. halvår 2011 og færdiggøres i 2012. Hovedmålene med den nye datamodel er bedre at understøtte katalogfællesskaber - også blandt forskningsbiblioteker -, at muliggøre deling af metadata til e-ressourcer samt at etablere strukturer for opdeling og lagring af metadata på bl.a. værk- og udgaveniveau. Læs mere om den nye datamodel her: http://www.danbib.dk/index.php?doc=datamodel_ny.

Den systemmæssige udvikling

Migrering af de nationale systemer

DBC er påbegyndt migreringen af DANBIB og Bibliotek.dk mod en Service Orienteret Arkitektur, SOA. Samtidig etableres platforme og systemer i et Open Source miljø. Disse to indsatser muliggør, at de fælles løsninger kan anvendes og genbruges på nye måder af biblioteker og andre. Det betyder også, at væsentlige elementer af Danskernes Digitale Bibliotek, DDB, bliver realiseret gennem migreringen af DANBIB og Bibliotek.dk. Der er udviklet en række elementer af migreringen, der fortsætter i 2012 og 2013.

I 2011 er den helt centrale komponent, databrønden, blevet konsolideret og udbygget, og vejen for den nationale migrering er anvist gennem, at et stort antal biblioteker anvender databrønd og det tilknyttede søgesystem. Datamodellen for forholdet mellem det lokale og nationale niveau er fastlagt, og implementeringen af modellen er påbegyndt. Databrønden tilgås med et integreret søgesystem. I 2011 blev etableret en platform, Universal Search - der også understøtter søgning i kilder, databaser og systemer, der ligger uden for

databrønden. Dette giver mulighed for at brugerne kan tilgå bibliotekernes kildevalg på flere måder.

Platformen til håndtering af bestillinger mellem biblioteker, Inter Library Lending, ILL blev i 2011 udbygget til et niveau, så samspillet mellem de lokale bibliotekssystemer og de nationale fælles løsninger foregår i overensstemmelse med standarderne på området. Samtidig er udviklingen af den SOA baserede funktionalitet påbegyndt, hvilket forventes færdiggjort i 2012, så biblioteker kan etablere brugergrænseflader, der fuldt ud udnytter de nationale funktioner.

Udover disse større platforme blev der i 2011 etableret en række andre komponenter, der er nødvendige i den samlede migration.

Udviklingsmetode

DBC Agile og udvikling i SCRUM

I 2011 indførte DBC en SCRUM-baseret udviklingsmodel. under overskriften "Bedre – hurtigere – sjovere". SCRUM er en agil metode, der giver mulighed for at udviklingen løbende tilpasses kravændringer og forandringer og har et meget stærkt fokus på kundeleverancer. Vi har så gode erfaringer med denne arbejdsform, at vi nu går et skridt videre og etablerer faste såkaldte Crossfunctional teams.

I alle projekter opstilles der som grundlag for et teams arbejde en Business Case, som bl.a. sætter de økonomiske og ressourcemæssige rammer for projektet. Der udarbejdes releaseplaner, i hvilke der tages stilling til funktionalitet og tidsplaner.

Selve udviklingen tilstræbes gennemført i et testdrevet miljø, hvor de enkelte systemmoduler er gennemtestede og klar til drift, når de afleveres til release. Med den klare adskillelse mellem udvikling, test og drift skabes et bedre grundlag for at levere driftsrobuste løsninger.

De nationale produkter

DanBib generelt

Brugerundersøgelse

Der blev i 1. halvår af 2011 gennemført en brugerundersøgelse af DanBib, Netpunkt og Zpunkt. Her kunne vi konstatere, at der blev efterspurgt en række ting, som allerede fandtes. Vi har derfor indført et Ugens tip, hvor vi skriver et blogpostindlæg om en eksisterende funktion eller datatype, som måske er gået i glemmebogen. Vi har fået positiv respons på dette, og fortsætter i 2012. Undersøgelsen afdækkede i øvrigt ikke store eller ukendte behov hos brugerne.

WorldCat

I fortsættelse af Deff-projektet "Danske biblioteker i WorldCat" er der etableret en koordineringsgruppe til varetagelse af det overordnede og fremtidige samarbejde med OCLC. I Koordineringsgruppen indgår Kulturstyrelsen, Statsbiblioteket, Det Kongelige Bibliotek og DBC.

Det generelle samarbejde med OCLC om WorldCat håndteres inden for rammerne af DanBib. Samarbejdet omfatter danske bibliotekers genbrug af bibliografiske data fra WorldCat og folkebibliotekernes mulighed for at søge i WorldCat med henblik på bestilling via Statsbiblioteket. Desuden indebærer samarbejdet upload af hovedparten af de nationalbibliografiske data til WorldCat, således at såvel danske som udenlandske brugere via slutbrugergrænsefladen worldcat.org så vidt muligt rammer den korrekte titel i bibliotek.dk – og vejledes om den videre proces. Samtidigt er alle danske offentlige biblioteker, som har lokaliseringer i bibliotek.dk, automatisk blevet medlemmer af OCLC. DBC sender udtræk fra VIP til OCLC med henblik på synliggørelse af bibliotekerne i WorldCat Registry.

Udenfor DanBib-samarbejdet er der etableret et netværk for danske långivende biblioteker, det såkaldte RS-netværk (Resource Sharing), for biblioteker som fremstår direkte som långivende biblioteker i WorldCat i den biblioteksrettede brugergrænseflade. DBC deltager i netværket, dels som agent for OCLC, herunder administration af lånesamarbejdets økonomi for RS-bibliotekerne, dels som leverandør af særlige løsninger til RS-bibliotekerne.

DanBib udvikling 2011

Open Resource Sharing - bestilområdet

OpenResource Sharing er de services og komponenter, der indgår i DBC's bestilsystem. Første version af det nye bestilsystem blev sat i drift i 1. juni 2010, hvor det afløste det hidtidige BOB-system. Siden da er systemet udvidet med flere nye ILL-services (ILL: inter-library-loan): automatisk udveksling af stregkoder (shipping), annullering, fornyelse og hjemkaldelse af ILL, ligesom der i forbindelse med andre projekter (fx Dokumentlevering via Serial Solutions projektet sammen med Statsbiblioteket (se nedenfor) og bibliotek.dk-migrationsprojektet), videreudvikles på de webservices der indgår i bestilkomplekset.

Dokumentlevering som auto-ILL fra SB-licenser via bibliotek.dk

Formålet med projektet er at give slutbrugere adgang via bibliotek.dk til forskningsartikler, selvom deres eget bibliotek ikke har adgang til de licenspakker som forskningsbiblioteker abonnerer på. Det er Statsbiblioteket, der automatisk vil levere artiklerne via Serial Solutions. For de biblioteksansatte vil det give en let tilgængelig formidlingsplatform til videnskabelige tidsskriftartikler. Dette projekt er et bibliotek.dk-projekt, men store dele af de funktioner, der bruges, er OLS-udvikling. Projektet blev igangsat i 4. kv. 2011 og fortsætter i 2012. Projektet er samfinansieret med DanBib.

OpenOrder

I løbet af 2011/12 udvikles OpenOrder til at kunne håndtere alle materialetyper samt - ud over slutbrugerbestillinger - at kunne håndtere lånesamarbejdet mellem biblioteker. Open Order automatiserer bestillingsprocessen, og gør arbejdet nemmere i bibliotekerne. Det vil hermed blive muligt for andre serviceaftagere at anvende OpenOrder-webservicen og dermed OpenRS-bestil infrastrukturen.

Bibliotek.dk udvikling 2011

I 2011 er indledt en migration af bibliotek.dk til den brøndteknologi, som DBC har arbejdet med som en del af Open Library Strategy. Det betyder, at infrastrukturen bag bibliotek.dk fremover vil være en serviceorienteret arkitektur, og at en stor del af udviklingen baserer sig på open source med de fordele, det giver for det samlede danske biblioteksvæsen. Brøndteknologien giver også mulighed for at integrere fuldtekstobjekter (både som tekst og andre formater) i databasen. Migrationen samfinansieret med DanBib.

I 2011 er der igangsat flg. udvikling i bibliotek.dk, som færdiggøres i 2012:

- Implementeringen af den nye datamodel i bibliotek.dk.
- Supplerende søgemuligheder er specificeret til videreudvikling af OpenSearch.
- Visning via en webservice i det migrerede bibliotek.dk. Det betyder at denne service også vil kunne bruges af andre end bibliotek.dk.
- En del af processerne omkring bestilmuligheder i bibliotek.dk's grænseflade er flyttet til forskellige eksisterende eller nye services.
- Specifikationsarbejdet til omskrivning af grænsefladen til bibliotek.dk blev påbegyndt. Omskrivningen vil ske i Drupal, et OpenSource CMS, som også TING community bruger, og som mange biblioteker verden over baserer sig på.

Services

Migreringen af DanBib og bibliotek.dk til open source og serviceorienteret arkitektur har i 2011 affødt flg. services, der er gjort tilgængelige under GPL-licensen: Open Price Check v.1.0, Open Order v.1.1, Open Agency v.1.3, VoxB v.1.1 samt Open Search og Open Scan v.2.0.

Palles Gavebod

Medio 2011 overtog et konsortium - bestående af de 6 centralbiblioteker, København, Århus og DBC - børnesitet Palles Gavebod rettet primært mod de 8-12 årige. Der var fra den daværende Styrelsen for Bibliotek og Medier strategisk valgt at fokusere på denne gruppe, da det åbenlyst er en meget vanskelig gruppe at fastholde. Projektet blev udviklet for støttemidler fra Styrelsen og blev som produkt overdraget til konsortiet. Samtlige folkebiblioteker har tegnet abonnement og rigtig mange biblioteker og børnebibliotekarere er involveret i at producere og dele indhold.

Standardisering

DBC's kerneprodukter bygger på standarder. Open Library Strategy bygger videre på disse og inddrager nye relevante standarder. DBC deltager derfor aktivt i udvikling og implementering af standarder i dansk og internationalt regi, se nedenfor.

DBC varetager næstformandsposten i Bibliografisk råd i Kulturstyrelsen, som bl.a. afgiver indstilling til Kulturstyrelsen i principielle sager vedrørende bibliotekernes kataloger og nationalbibliografiske forhold.

DBC deltager i Kulturstyrelsens DanZIG-udvalg, som udarbejder guidelines for teknisk samspil mellem biblioteks- og informationssystemer, byggende på standarder.

I Dansk Standards udvalg for Information og dokumentation (S24) varetager DBC formandsposten i undervalget for Teknisk interoperabilitet og deltager i underudvalget for Identifikation og beskrivelse. Underudvalgenes medlemmer deltager med teknisk ekspertise ifm. udvikling og revision af internationale standarder i ISO TC 46, og har taget initiativ til flere sådanne, herunder ISO 25577 (MarcXchange), som blev publiceret februar 2009, og ISO 28560 (RFID in libraries), som blev publiceret i 2011.

På Nordisk plan deltager DBC i SVUC (Scandinavian Virtual Union Catalog), et samarbejde mellem nordiske fælleskataloger, byggende på standarder.

Øvrige produkter

Artesis

Artesis er navnet på DBC's produktfamilie rettet mod folkebiblioteker og professionshøjskoler. Produktfamilien består af databrønden, formidlingsplatformen samt indholdsservices, formidlingsservices og tillægsservices. Produkterne er eksempler på lokal anvendelse af services, der er udviklet ud fra DBC's Open Library Strategy og gennem migrering af DanBib og bibliotek.dk til open source og serviceorienteret arkitektur.

I løbet af 2011 er der blevet udviklet en første version af Artesis Web, som er en Discovery og formidlingsgrænseflade baseret på Open Source platformen Drupal. Artesis Web integrerer til DBC's søgesystemer Open Search og Universal Search samt til Artesis Databrønd, Artesis Indholdsservices (kilder der supplerer de fælles kilder i brønden) og Artesis Tillægsservices (Forsider, ADHL mv.).

Kernen i Artesis Web er leveret som open source til TING community under navnet Ding2. Ding2 er en fælles kerne for formidlingsgrænseflader i TING-community, der pt. har 34 biblioteker som medlemmer, og den vil også blive kerne i den nye version af bibliotek.dk. Folkebiblioteksversionens søgegrænseflade var i 2011 i beta-test hos flere biblioteker. Vores forretningsmodel er, at selve systemkildekoden er open source og dermed frit tilgængelig under GPL-licensen. Bibliotekernes betaling dækker alene service og support, opgraderinger, drift/hosting og konsulenttydelser. I 2011 var 37 folkebiblioteker tilsluttet Artesis databrønd, hvilket målt på indbyggertal svarer til et befolkningsunderlag på lidt over 3 mio. indbyggere. Artesis Web er i 2011 solgt til 7 professionshøjskoler som en fælles moderne formidlings- og discovery løsning med dyb integration til Primo Central for supplerende digitalt indhold. Implementering af løsningen hos kunderne blev igangsat efteråret 2011 og sker successivt frem til sommeren 2012. I 2011 gik løsningen i drift hos Metropol og UCC.

Filmstriben.dk

'Se film hjemmefra med din bibliotekspinkode'

... er nu en indarbejdet og flittigt benyttet del af bibliotekernes formidling. 1.200 film står til rådighed for brugerne i alle landets biblioteker. Heraf er ca. 800 spillefilm. Resten er kort-, dokumentar- og animationsfilm. Anvendelsen stiger konstant og fra marts 2011 blev filmene også tilgængelige for Mac-brugere. Der er indgået yderligere aftaler med danske producenter, og amerikanske film vil snart være en del af repertoireet.

'Se film i undervisningen' og 'Se film på biblioteket'

... rummer i begge portaler ca. 1.200 kort- og dokumentarfilm, hvoraf mange vises dagligt på næsten alle landets skoler, gymnasier og mellemuddannelser. I 'Se film i undervisningen' blev det til 408.000 visninger i skolerne i 2011. Næsten en fordobling fra 2010.

I en del biblioteker er der etableret Klub Filmstriben for børn. Der er gode muligheder for at gøre et biblioteksbesøg spændende for både børn og voksne. Alle film af høj kvalitet, og produktionsmæssigt støttet af Det danske Filminstitut, som også er DBC's samarbejdspartner på Filmstriben. Markedsføring af kort- og dokumentarfilm til skoler og biblioteker foregår i tæt samarbejde med DFI, som også selv markedsfører Filmstriben intensivt.

Spilogmedier.dk

... rummer nu over 120 forskellige spil og programmer som tilbydes til downlån i 7 dage i indtil nu 60 af landets kommuner. Det har vist sig vanskeligere end forventet at indgå aftaler med kommercielle spil-producenter, men ultimo 2011 blev der opnået enighed med en større producent om at præsentere 50 titler i 2012. En pæn del af titlerne er "ægte" computer games, der appellerer til nogle af de brugergrupper, bibliotekerne gør en ekstra indsats for at fastholde.

Faktalink.dk & Forfatterweb.dk

... er begge meget benyttede og solidt indarbejdede online-redskaber i skole og bibliotek, fx til opgaveskrivning og som inspiration til forfatterskabslæsning. Faktalinks artikler belyser, "åbner" og perspektiverer aktuelle emner, også til andre kilder på nettet. Forfatterweb anvendes bl.a. af læseklubber – også i samarbejde med DR. 30 nye Faktalinks og 60 nye forfatterportrætter blev føjet til i 2011.

I løbet af 2011 fik begge produkter et nyt og tidssvarende grafisk udtryk.

Materialesamling.dk

... tilbyder en lang række kompendier i digital e-bogsform til studerende ved Københavns Universitets juridiske fakultet. Københavns Universitet ønsker fremadrettet at anvende sin egen læringsplatform Absalon til distribution af kompendier, og Materialesamling.dk lukker derfor med udgangen af 3. kvartal 2012.

Undervisning og konsulentydelse

Der er i løbet af 2011 været fokus på afholdelse af kurser inden for DBC's kerneområder. Der har således været afholdt bibliotek.dk kurser decentralt på en række biblioteker, ligesom der

har været afholdt 2 kurser i formatering. Sidstnævnte for forskningsbiblioteker og musikbibliotekarere.

Med støtte fra den daværende Styrelse for Bibliotek og Medier og i samarbejde med en række biblioteker er der gennemført projektet "Nationalt Læringsmateriale". Det har resulteret i undervisningsmaterialer til bibliotek.dk, der kan benyttes af det enkelte bibliotek og desuden er der fremstillet en præsentation til visning på storskærm.

I løbet af 2011 er der blevet udviklet det første kursus i af Artesis Web byggede på Drupal. Grænsefladen dækker formidling og søgning. Der er blevet udviklet et ½ dagskursus i redaktørdelen til brug for hjemmesideredigering, og der er afholdt 3 sådanne kurser ultimo 2011. Der arbejdes i 2012 med videreudvikling af dette og yderligere Drupal kurser.

Aftalen med Novo Nordisk om en ugentlig dag med konsulenthjælp til katalogisering mv. er fortsat i 2011. To faste DBC medarbejdere er på skift en dag pr. uge udstationeret på biblioteket hos Novo Nordisk.

I 2011 har DBC desuden ydet konsulentbistand til Novozymes i forbindelse med analyse om evt. skift af system og efterfølgende implementering af den valgte løsning.

En bibliotekar har i en længere periode været udstationeret hos Forsknings- og Innovationsstyrelsen som kvalitetsmanager på den Bibliometriske Forskningsindikator, som en videreførelse af lignende opgaver i 2009 og 2010.

En bibliotekar har ydet katalogiseringservice for Frederiksberg Bibliotek i form af faglig sparring, korrekturlæsning og opfølgende møder med bibliotekarere, der var forholdsvis nye som katalogisatorer.

En bibliotekar har ydet konsulentbistand til firmaet Convergens til analyse af informationsarkitektur på offentlige hjemmesider.

Et ændret systemmarked

Det sker internationalt, det sker i Danmark. Open source og serviceorienteret arkitektur er de nye rammebetingelser for udvikling af systemer i den offentlige sektor. DBC igangsatte for 3 år siden med sin Open Library Strategy et kursskifte og et meget stort migrationsprojekt for alle forretningssystemerne. Resultatet af denne migrering er, at de nationale systemer bliver opbygget af servicekomponenter, som kan genbruges og integreres i lokale systemer. Som følge af etablering af denne nye systemplatform påbegyndte DBC exit fra det klassiske systemmarked i 2011 og en del aftaler om Integra blev opsagt. Dog afventer en række folkebibliotekskunder, heraf nogle med fællesløsninger med skolebiblioteker, resultatet af det nationale rammeudbud ledet af Kombit og et antal kommuner, inden deres aftaler opsiges i løbet af 2012.

Museumsmarkedet

DBC's Open Library Strategy har som ovenfor nævnt givet DBC nye rammebetingelser for systemydelse, der fremover udvikles i open source i serviceorienteret arkitektur. The Museum System, som DBC i nogle år har solgt til museer, er et traditionelt, proprietært system, der ikke matcher DBC Open Library Strategy. DBC har derfor opsagt aftalen med det amerikanske firma Gallery system gældende fra medio 2012. DBC har meddelt kunderne, at der fra dette

tidspunkt ikke længere ydes support på TMS fra Danmark. DBC har sikret kunderne, at overgangen til udenlandsk support sker så fleksibelt som muligt.

DBC har dog fortsat fokus på museumsmarkedet - både i relation til en Museumsdatabrønd og på andre områder, der matcher DBC's eksisterende services.

IT-leverancer

Som forventet har 2011 været præget af stor efterspørgsel efter Artesis databrønd, hvilket har givet anledning til leverancer til folkebiblioteker og professionshøjskoler igennem året. Ved udgangen af 2011 havde vi således 43 brøndkunder - en del i drift og en del på forskellige niveauer af test. En udvikling som vil fortsætte langt ind i 2012. Ved udgangen af 2011 lanceredes databrønden i en ny version 2.0 baseret på DKABM formatet. Der har været ydet en stor indsats for at få alle kunder over på den nye brønd - et arbejde som vil være tilendebragt i begyndelsen af 2012.

Palles Gavebod og E-reolen er også baseret på databrøndteknologi, og der har været gennemført en række leverancer i løbet af året til begge disse sites.

2011 har ikke mindst været året, hvor DBC påbegyndte leveringen af Artesis Web - DBC's Discovery og formidlingsplatform. De første leverancer af Artesis Web version 0.9 - 1.1 fandt sted i 4. kvartal 2011 og var rettet mod professionshøjskolerne.

I 2011 påbegyndte DBC leverancer til de 7 professionshøjskoler af en biblioteksløsning omfattende Artesis databrønd, Artesis Web samt Universal Search, linkresolveren SFX og adgang til den store internationale artikeldatabase fra Ex Libris' Primo Central. Alle disse elementer er leveret i version 1.1 til professionshøjskolerne i København (Metropol og UCC) i 2011. Leveringen til de øvrige 5 professionshøjskoler vil blive gennemført i løbet af første halvår i 2012.

Hosting og drift

Flertallet af de leverancer, som DBC har gennemført i 2011, har været fulgt af en hosting-aftale. En brønd-aftale vil eksempelvis altid indebære en hosting-ydelse, mens en leverance af Artesis Web både kan foretages som en hostet løsning eller som en løsning, der afvikles andet steds. DBC's hosting-ydelser følger produkterne, og vi tilbyder billige, driftssikre og fleksible løsninger til vores kunder.

DBC varetager udover hosting-ydelser også drift af en lang række nationale produkter, Danbib, Netpunkt og bibliotek.dk. Herudover er der i 2011 kommet nye store driftsopgaver til: først og fremmest Artesis databrønd. Migreringen af bibliotek.dk og Danbib er i gang, og indtil denne er afsluttet, vil DBC både skulle sikre drift af de 'gamle' miljøer samtidig med, at stadig flere ressourcer skal afsættes til at drifte de nye systemer. I 2011 havde DBC nogle tekniske problemer med bibliotek.dk, som afstedkom en forhøjet nedetid i november måned 2011. Vi fandt løsningen på problemet i løbet af november måned.

Dialog med bibliotekerne

Årshjulsaktiviteter

På alle de store produktområder: DanBib, bibliotek.dk, Filmstriben, Spil og Medier, Artesis databrønd og formidlingsplatform er der oprettet fora for kundeindflydelse på prioriteringen af de udviklingsønsker der måtte være. Med denne inddragelse og åbenhed i udviklingsprioriteringen vil vi imødekomme bibliotekerne og deres brugeres krav og forventninger. Indflydelsen er opbygget i årscyklus, således at indflydelsen koordineres med DBC's øvrige planproces. Vi anvender også de sociale medier til at være i dialog med brugerne.

Dialog med foreninger, biblioteker mv.

DBC holder et til to møder årligt med samtlige foreninger og interesseorganisationer i bibliotekssektoren.

Der har i 2011 været holdt møder med Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Forskningsbiblioteksforening, Bibliotekarforbundet, og Bibliotekschefforeningen. Møderne er nyttige dialogmøder, hvor DBC har fokus på at lytte til vores omverden.

Aktiv kundekontakt

I forbindelse med introduktionen af DBC's nye open source tjenester, som er samlet under navnet Artesis, har der været behov for en mere systematisk information overfor bibliotekerne. Begreberne Open Source og Service Orienteret Arkitektur er bærende i statens og kommunernes ønsker til de fremtidige it løsninger. Det er imidlertid vores erfaring, at der er et behov på bibliotekerne for en dybere forståelse for disse begreber og for det paradigmeskift, som de repræsenterer i forhold til de klassiske silosystemer, som bibliotekerne har benyttet sig af. Der har derfor siden foråret 2011 været gennemført en lang række besøg på bibliotekerne, hvor vi på møder med større eller mindre grupper af personalet har fortalt om dette og har præsenteret de løsninger, som DBC har udviklet i forlængelse af vores engagement i TING Community. Vi har ligeledes været aktive i afholdelsen af møder på centralbibliotekerne over dette tema.

Indlæg på konferencer mv.

Som medlem af TING Council har Bo Weymann, direktør for IT Development, DBC, i 2011 optrådt som indlægsholder på to events:

'Well11' - en konference om virtuelle databrønde

Konferencen blev arrangeret af DEFF i februar 2011. Oplægget fokuserede på, at der i bibliotekssammenhæng er behov for både "integrated search" rettet mod konsolideret "databrønd" og "universal search" rettet mod eksterne systemer, og at nogle af disse eksterne systemer skal søges som om, de var "egne kilder" integreret i søgeresultatet mht. ranking, facetter, sortering, match, mv.

'Sharing is caring' – digitized cultural heritage for all

Seminaret blev afholdt af Organisationen Danske Museer i november 2011. Oplægget fokuserede på mulighederne for, at kultursektoren generelt kan anvende de udviklingsresultater, der skabes i TING communityet, da brugerne af museer, biblioteker, gallerier, og andre public service tilbud i vid udstrækning er de samme. Udviklingen i TING har fra starten haft et borger/bruger udgangspunkt.

Mats Hernvall, konsulent, Marked og Produkter, DBC, afholdt en workshop på den internationale bibliotekskonference next library i Aarhus i juni 2011 med titlen "Open Source as a Sustainable Model for Collaborative Library Innovation".

DBC medarbejdere har desuden holdt indlæg på en række faglige konferencer bl.a. Fjernlånskonferencen.

Internationalt arbejde

DBC har i 2011 bestridt formandsposten i to af IFLA's sektioner, Cataloguing Section ved Hanne Hørl Hansen og Bibliography Section ved Carsten H. Andersen. Læs mere om sektionerne her:

Cataloguing Section: <http://www.ifla.org/en/cataloguing>

Bibliography Section: <http://www.ifla.org/en/bibliography>

DBC's sociale ansvar

CSR står for Corporate Social Responsibility og vedrører virksomhedens sociale ansvar for medarbejdere og i forhold til samfundet. DBC har en aktiv CSR politik, som handler om etik, rummelighed, miljøbevidsthed mv. Det er vores mål at drive virksomheden etisk forsvarligt på en måde, der er i harmoni med omgivelserne og med kunder, leverandører, medarbejdere eller andre interessenter.

Vi arbejder aktivt for at kunne rumme hinandens forskelligheder. Gennem 2011 har vi beskæftiget medarbejdere med reduceret arbejdsevne grundet fysiske, psykiske og/eller sociale årsager på fleksible vilkår, og de har blandt andet benyttet den psykologrådgivning, som vi tilbyder gennem vores sundhedsordning. Gennem de sidste 4 år har DBC opnået et gennemsnitligt antal sygedage pr. medarbejder pr. år på 2,7 % excl. Langtidssygdom.

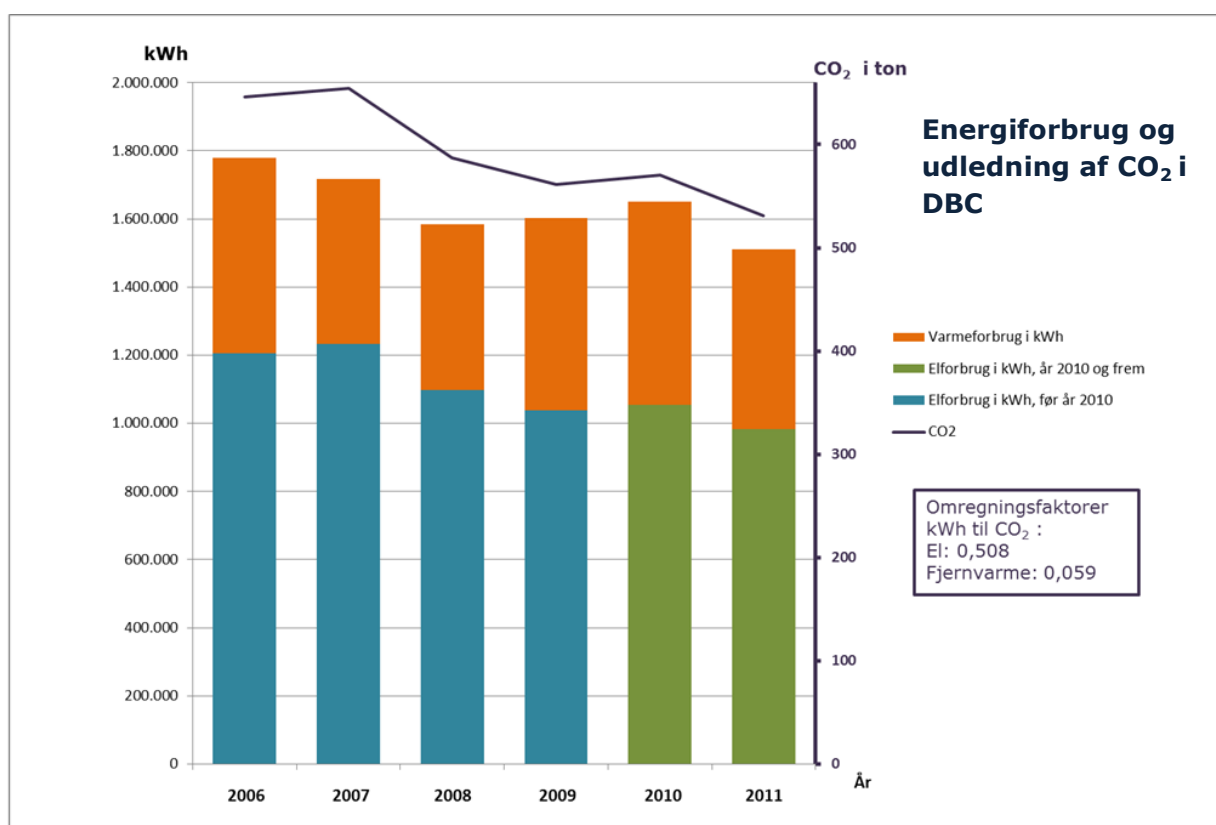
Vi søger at fremme medarbejdernes trivsel gennem faglige udfordringer og en god sundhedsordning. Gennem vores personaleforening tilbydes bl.a. korsang, Louisiana-besøg, motionsløb og pilates. I 2011 var langt de fleste ansatte medlemmer af personaleforeningen, og der er altid pæn tilslutning til dens arrangementer. I 2011 stod DBC gennem Personaleforeningen for 16 kulturelle arrangementer og 8 sportsarrangementer.

Miljøhensyn

DBC fører en aktiv miljøpolitik både indadtil og udadtil. En aktiv miljøpolitik bliver mere og mere et kendemærke for DBC, både i de ansattes bevidsthed og for samarbejdspartnere, kontakter og mennesker i lokalområdet, hvor vores miljøarbejde er blevet omtalt i forskellige sammenhænge.

Indadtil styrker vi til stadighed den grønne profil, ikke mindst gennem de forbedringer, som vi udfører på huset i disse år. Det handler om, at vores klimaskærm, altså alle de facader, som vender ud mod miljøet udenfor, efterhånden udbedres blandt andet gennem udskiftning af ældre vinduer, som det er sket gennem 2011. Det handler også om de forbedringer, der løbende foretages inden døre. Her har vi for eksempel sparet en del kilowatttimer gennem udskiftning til mere energieffektive lyskilder gennem 2011.

Det er alt sammen arbejde, der vil fortsætte gennem 2012 og videre frem. Det er et aktivt miljøhensyn, som også viser sig i målingerne af vores energiforbrug, der viser nedgang i forbrug af både el og fjernvarme fra 2010 til 2011 og dermed reduktion i udslip af CO₂.

DBC gik primo 2010 over til norsk el baseret på vandkraft, der er en fornybar energikilde. Elforbruget i 2010ff er markeret med en grøn søjle pga. ændringen til miljøvenlig strøm. kWh aflæses ud fra den lodrette akse til venstre og CO₂-udledning aflæses fra den lodrette akse til højre.

Apropos CO₂ blev DBC i 2011 deltager i CARBON 20 projektet. Det er et EU-projekt, hvor deltagende virksomheder og kommuner gennem en 3-årig periode fra 2011 til 2013 incl. skal prøve at reducere deres udledning af CO₂ med et idealmål på 20 % reduktion i forhold til 2010. DBC deltager gennem Ballerup Kommune i en gruppe på 15 virksomheder. I den forbindelse har DBC ultimo 2011 fået foretaget en såkaldt energiscreening, hvor huset er blevet gennemgået for potentielle energibesparelser. Screeningen viste forskellige nye muligheder, der vil indgå i vores CO₂ reduktionsmål i forbindelse med projektet og vores miljøarbejde som sådan fremover.

Gennem 2011 har vi desuden deltaget aktivt i Ballerup Kommunes miljønetværk både med hensyn til ovennævnte projekt, og når det gælder sparring og inspiration vedrørende miljøarbejde generelt set. DBC vil fortsætte og styrke det aktive miljøarbejde gennem 2012.

Nøgletal

Nationalbibliografisk produktion

Nationalbibliografi <i>(vægtede registreringer)</i>	2007	2008	2009	2010	2011
Dansk bogfortegnelse (1+2)	18.066	17.097	19.364	18.223	16.203
Dansk Billedfortegnelse (4)	3.578	3.787	4.885	4.821	10.092
Dansk Lydfortegnelse (5)	830	1.070	1.159	1.339	1.085
Danske Musikoptagelser	1.933	1.575	1.702	1.827	2.718
Internetpublikationer (2)	2.719	2.322	3.377	4.447	3.761
Dansk Artikelindeks (6)	15.400	15.299	15.065	13.797	14.197
Dansk Anmeldelsesindeks (3)	2.086	2.039	1.875	1.707	1.886
Musikanmeldelser	681	551	508	439	388
Vægtede registreringer i alt	45.972	43.740	47.935	46.600	50.330

- (1) Heri inkluderet Grønlandske Bogfortegnelse
- (2) Fysiske elektroniske bøger inkluderet i DBF samt fra 2011 online multimedier
- (3) Heri inkluderet: Nye medier, registrering af fysisk version og netversion i samme post
- (4) Heri inkluderet film online
- (5) Heri inkluderet lyd online
- (6) Heri registrering af fysisk version og netversion i samme post

Brugen af DanBib og bibliotek.dk

Antal poster i DanBib	2007	2008	2009	2010	2011
(mio.)	28,5	29,5	31	32,6	33,4
Ændring i %	+7,5%	+3,5%	+5%	+5,2%	+2,5%

Brugen af bibliotek.dk	2007	2008	2009	2010	2011
Antal besøg (mio.)	3,7*	3,3	3,6	3,6	3,3
Ændring i %	-2,6%	-10,8%	+9,1%	0%	-8,3%

Gemius overtog trafikmålingen efter Gallup i 2.kvt.2007

DanBib-bestillinger	2007*	2008	2009	2010	2011
(t)	1.880	1.968	2.019	1.965	1.979
Ændring i %	-6,5%	+4,7%	+2,6%	-2,7%	+0,7%

*Måling af automatiserede bestillinger påbegyndt pr. 1.5.2007.

Bestillinger i bibliotek.dk	2007*	2008	2009	2010	2011
(t)	1.276	1.384	1.472	1.521	1.771
Ændring i %	-9,5%	+8,5%	+6,4%	+3,3%	+16,4%

* Fald i antal bestillinger fra 2006 til 2007 skyldes, at 'bestil på værkniveau' blev sat i drift i 2007, hvilket har medført at flere bestillinger viderestilles til lokalsystem, og fjernlån spares derved.

DBC's regnskab

DBC's årsregnskab 2011 publiceres på www.dbc.dk maj 2012.